

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. VII. Constitutiones & leges Religionum, earum præstantia & vtilitas

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

mandam, & simul cum charitate excitandam. In quibus ministerijs Religiosi offerunt Deo sacrificia Iustitiæ gratissima, cum multo sale sapientiæ ac discretionis; & per eadem huiusmodi *o Sal terra & lux mundi.* Et interdum eò perueniunt, ut fiant holocaustum ad eò perfectum, quò propriam vitam & sanguinem offerant, ad satisfaciendum statui & officio proprio. Et minimum (vt S. Basiliius ait) sunt semper parati, ne officio suo defint, etiam si certum mortis imminet periculum, ut inferius apparebit.

o Matt. 5. 13

Reg. 8. Fu-
sorum.

CAPVT VII.

CONSTITVTIONES ET LEGES RELIGIONVM; & earum
Præstantia, & vtilitas.

QUODINVM & Statuum varietas, quos Religio complectitur, præcipue consistit in Constitutionum & Legum, quas habent, diuersitate, ad vota sua magis perficienda; in quibus etiam Institutum suum declarant, positum in proprio fine & medijs ad eum consequendam. Quæ omnia scripto proponuntur, ut facilius innotescant, & frequentius repetantur, ne tradantur obliuioni. Quamobrem etiam si a *lex naturalis* (vt ait Apostolus) *scripta sit in cordibus* hominum; voluit tamen Deus D. N. ut electus eius populus eam haberet *in tabulis lapideis scriptam digito Dei*, ut plurius à populo fieret. & Moysi præcepit *scribere Deuteronomium*, in quo erant omnia præcepta & ceremonia legis veteris. Et quamuis lex noua, quæ est gratiæ *scribenda* & imprimenda erat in *tabulis cordis* (vt dixit Ieremias) à præsentia Spiritus sancti illam dicentis; voluit tamen Christus D. N. post suam in cælos ascensionem, Euangelium factum à quatuor Euangelistis scribi; ut perpetua esset legis suæ, doctrinæ, & consiliorum apud homines memoria.

§. 1.

EX HIS ACCEPIT gloriosus Pater noster S. Ignatius diuinâ quadam prudentiâ solidam occasionem, & fundamentum ad scribendas suas Constitutiones, ut ipse in earum prologo aperte asserit. Supponit enim internam Charitatis legem, quam Spiritus sanctus scribere & in cordibus imprimere solet, esse præcipuum auxilium ad Religionis conseruationem & perfectionem; eò quòd lex illa sit verè viua, & cum Institutum viuam: à qua efficacitas procedit ad implendum, quæcunque leges scriptæ continent, ut postea apparebit. Statim tamen subiicit quatuor causas & motiua scribendi Constitutiones, omnibus Religionibus communes.

Bb 3

PRIMUM

a Rom. 2. 15

b Exo. 31. 18

c Deut. 31. 9.

19.

S Th. 3. p. 9.

42. 4.

d Iero. 31. 33.

Hebr. 10. 16

Cur Euan-

gelium sit

scriptum

In Proemio

Constitutio-

num.

Scriptionis

regularum

motiua.

1.
a 1. Cor. 3. 9.

PRIMUM motiuum est: ed quodd Prouidentia diuina, suarum Creaturum cooperationem exigat; & constituerit alijs homines per alios iuuuans, a quibus, (vt ait Apostolus) *Dei adiutores* in opere nostrae salutis & perfectionis. Et quoniam fundatores Religionum sunt instrumenta, quibus Deo utitur ad iuuandos Religiosos, eorum Institutum profitentes: vult ipsa diuina prouidentia eos facere Constitutiones & leges, quae media sint ad obnendam perfectionem, ad quam sunt vocati. In quo sensu accipiendum est, quod Sapientia diuina dixit: *b per me legum Conditores iusti a decernunt*: illi enim diuinæ Sapientiae cooperantur, ad eas leges condendas, quas illa inspirat, & in lucem producut, quae DEVS ipse in aeterna sua prouidentia constituta habebat, accommodantes ea fini propriae suae vocationis.

b Prou. 8. 15.

3.
Opus, contra impugnat. Religio. c. 4. Papa in confirmandis Religionibus non erat.

SECVNDVM motiuum est, quod Vicarius Christi D. N. ita staret: cui diuina eius maiestas infallibilem dedit auctoritatem, ad Religiones, earumque Leges & Statuta approbanda, ita vt (quemadmodum S. Thomas probat) non possit in eo quod praecipuum est earum errare, approbando, verbi gratia, votum aliquod, finem, aut medium prauum, cum enim hae leges & Regulae proponantur omnibus Ecclesiae fidelibus, vt per eas dirigi & ad perfectionem progredi possint: si Pontifex in approbanda Regula erraret, exponeret totam Ecclesiam manifesto errandi periculo & magnum ei inferret damnum, praebens gregi suo venenatum in doctrina aut moribus pabulum. quod nulla ratione est admittendum; id enim est contra Christi D. N. promissionem, fundantis Ecclesiam suam super sanctum Petrum eiusque successores, ita vt *c nec porta inferi proualere possent aduersus eam*, vt faciant eam fallam aliquam doctrinam, aut impias leges approbant in perniciem animarum. Quamobrem Summus Pontifex, cum de Religione aliqua recens fundata agitur, exigit ab ijs, qui fundare illam cogitant, sibi scriptas res omnes substantiales sui Instituti; quae sunt fere tres, vota scilicet in ea edenda, finis proprius, quem spectant; & media principalia quae ad eum obtinendum adhibent. Quibus omnibus bene examinatis, Spiritus sanctus, qui omnem docet veritatem assistit ipsi Pontifici, ne aberret in eo quod approbat.

c Mat. 16. 18

d Ioa. 16. 13

3.
4.

TERTIVM motiuum est, exemplum priorum Sanctorum, quod DEVS constituit in Ecclesia tanquam exemplaria, quae successores imitantur. Quibus, cum eos induxit ad fundandas Religiones, etiam inspirauit, vt Constitutiones & Regulas praescriberent, quibus illae gubernarentur, quod fecerunt SS. Basilius, Augustinus, Benedictus, Franciscus, & alij Religionum Patriarchae.

HI s accedit quartum motiuum, ratio scilicet naturalis: quae quodd firmiter communicatum ab infinito e vultus Dei lumine, non decipitur. Hec

augem

autem dicitur ac docet: (vt bene ostendit S. Thomas) omnes Respublicas indigere legibus, quibus gubernentur: & ad homines dirigendos in via virtutis, à vitijs retrahendos; & in pace, & amicitia conseruandos. Quamuis er: in superiores, qui sunt lex viua, iuuare ad id possint: multò tamen melius esse probat Aristoteles: id fieri per scriptas leges, quæ exactius examinantur, diutius durant; nec subiectæ sunt mutationibus, & passionibus, quæ sæpè turbant iudicium aliquorum Prælatorū, & Iudicum. Cum igitur Respublica tam civilis, quàm Ecclesiastica proprijs legibus gubernetur: rectum quoque erit, Rempublicam Religiosam legibus gubernari, cum specialem illa perfectionem, & coniunctionem profiteatur, modo quodam vitæ ijs, qui in ea viuunt, communi.

§. 2.

HINC LICET incipere explicare particulares excellentias Constitutionum, & Regularum Religionis, ab Ecclesia approbatarum, quarum primus Author est ipsa diuina Sapiencia, quæ cum hanc sibi domum ædificat, quemadmodum excidit columnas, & victimas suas immolat; ita a *proponit mensam suam & miscet vinum*: hoc est, illam instruit rebus necessarijs valde splendide. Nam quemadmodum fundat Ecclesiã Hebræã, posuit in ea mensam Scripturæ sacræ, testamenti sc, veteris; & fundatã Ecclesiã Christianã posuit in ea testamentum nouum, præcipuè sacrorum Evangeliorum, vt suo loco dictum est, ita, cum erigit domum sacræ Religionis ipsam diuina Sapiencia *proponit mensam Constitutionum & Regularum* ex Scriptura sacra, & sacris Euangelijs exceptarum, vt varijs spiritualibus cibis abundet ad sustentationem & oblectationem Religiosorum; & conseruationem, augmentum, & perfectionem sanctæ vitæ, quam profitentur. In hac mensa est *h panis vitæ & intellectus*, varia consilia ac documenta, quæ illa apponit, vt sacramenta frequententur, & spiritualia Exercitia Orationis, Lectionis, & aliarum virtutum. Est quoque preciosissimi vini copia: nam omnis eius doctrina eò tendit ac peruenit, vt affectus amoris Dei, & proximi valde inflammatos exciter. & est tanquam *cellarium* quoque cæleste, in *quod ipse cæli Rex inducit Religiosos, vt in eis ordinet Charitatem*. Et præpterea ipsa Religio vocatur Ordo: quia totum hominem interiorem & exteriorem ordinar, & componit, non coactè aut ex timore seruili, sed suauiter & ex amore filiali: erigit enim super omnes huius domus columnas vexillum Charitatis, quæ est proprium signum Religionis; & propter quam iudicatur & habetur domus Dei vini, Schola IESV CHRISTI. Cuius d *discipuli d'gnoscuntur, si dilectionem habeant ad inuicem*. Quare huius domus habitatores nec fame, nec siti praua prementur, si de libere velint cibos, quos diuina Sapiencia in hac sua mensa proposuit.

Sed

c Psal. 4. 7.
1. 2. 9. 95. 4. 1

1. Rhet. c. 2.
D. Thomas
supra ad 1.

1.
a Pro 9. 2.

Tom. 1. Tr.
1. 6. 7.

b Eccl. 15. 3

c Cant. 2. 4.

1 Ioan. 13. 35

Sed quoniam non omnes possunt eisdem cibis & eodem modo preparari vesci: constituit Sapia diuina, vt quemadmodum sunt septem columnae huius domus, variaeque Religiones; ita vnaquaeque propria habere mensam preparatam cibis aptis & accommodatis ad sustentationem eorum, in ea degunt.

2.

NON est tamen existimandum, diuinam Sapienciam has leges & Regulas constituere eo tantum generali modo, quo (vt Solomon dicit) principum est omnium bonarum legum, quae sunt in omnibus huiusmodi Rebus publicis: quatenus scilicet naturali lumine, & scientia, & experientia, adiuta etiam lumine fidei, docet ac dirigit ipsos Reges, & Legislatores in legibus condendis, ad rectam gubernationem: non inquam hoc tantum generali modo sed singularem & maiorem fauorem ostendit erga fundatores Religionum, maiorem eis lucem praebens ad Regulas condendas: nam autem aliquem Angelum, qui illos doceat, sicut misit ad S. Pachomium; aut ipsam speciali reuelatione & interna inspiratione eas suggerit, quemadmodum inspirauit S. Franciscum, reddente huius rei testimonium voce quadam celestis, dicente: Franciscus, in hac Regula nihil est tuum: sed tota illa est mea. Et de Patre nostro S. Ignatio scimus, etiam eum per reuelationem, aut inspirationem Dei scripsisse res graues suarum Constitutionum: cum praecederent illustrationes & fauores caelestes in contemplatione & oratione, quae praemittebat earum descriptioni. Et vniuersim quemadmodum e Angelus quidam, referens Christum D. N. e dedit S. Joanni Euangelium: ita librum quemdam, quo scriptum erat, quod erat praedicaturus; & statim iussit, librum ipsum deuorare, vt statim praedicaret; ita credendum est, Christum D. N. dare Fundatori Religionis librum Regularum, quas docere debeat; & iubere illum deuorare, & in animam suam transmittere, vt postea alij eas praedicent in capite nono videbimus.

Quomodo
leges Reli-
gionum
condan-
tur.

Lib. 4. eius
vita c. 7. &
lib. 5. c. 1

e. Apoc. 10. 8

SED aliud quoque extremum est vitandum: ne scilicet existimemus, Sapientiam diuinam etiam ipsa verba dictasse, quibus Regulas ipsas scriberent; & minutissima quaeque in ipsis contenta: id enim est proprium Scripturae sacrae & eius Scriptorum. Satis itaque est, quod sententias & res maioris momenti reuelauerit: relinquens ipsorum bono iudicio & rationationi ipsa verba, & res alias minutas, quae cum eis miscentur. Eundem modum quo Dominus aliquis prudenti famulo suggerit substantiam re quam alteri debeat significare: remittens eius prudentiae verba & modum eam significandi. Et hoc etiam modo eas approbat summus Pontifex, vt de cura sint, ac certae. Nam reuelationes & inspirationes internae, quas sancti nobis proponunt, apud nos non habent auctoritatem & certitudinem infalsibilem, donec illa approbet Ecclesia.

Hec

Hinc tertia oritur Excellentia Regulae Religioſae: quod fit certa ac ſecura via Perfectionis; qua ſecurè & abſque periculo peruenire liceat in caelum, niſi ad vnum aut alterum latus declinemus. Ita vt applicare liceat Religioni illud Iſaiae *ſdabit vobis Dominus panem arctum, & aquam breuem: & non faciet ambulare a te ultra doctorem tuum: & erunt oculi tui videntes praeceptorem tuum. Et auert tua audient verbum poſt tergum monentis: haec eſt via, ambulate in ea & non declinetis, neque ad dexteram, neque ad ſiniſtram.* Panem arctum (ait S. Hieronymus) eſſe doctrinam Euangelicam, manentem in menſa Eccleſiae Catholicae: nam haec doctrina fundatur in arcta via crucis & mortificationis; & eſt abbreviata in illo praecepto amoris Dei & proximi. Eundem hunc panem & aquam valde eminenter dat Dominus noſter Religioſis in menſis Regulae ſuae Religionis; & loquitur ad cor eorum, inſpirans illis vt Regulas illas obſeruent; ac dicens: haec eſt via caeleſtis, & ſemita perfectionis: ambulate per eam, non deſectentes, aut declinantes ab ea propter vllam vitae humanae proſperitatem, aut aduerſitatem: illa enim deducet vos ad quietem aeternam (Refert S. Gregorius) quando S. Benedictus obiit, duos Monachos viſiſſe eodem die in oratione viam quandam planam, rectam, & pulchre exornatam, luminatibus valde ſplendentibus refertam: quibus venerandus quidam ſenex dixit: haec eſt via, per quam dilectus Dei benedictus aſcendit in caelum. Et S. Bernardus declarans hanc viſionem, ait: hanc viam eſſe Regulae, qua S. Benedictus inſtituit per cuius obſeruantiam ſanctus ille aſcendit in caelis; & aſcendit ceteri, qui eandem ſeruauerint. Non. n. dubitare licet diuinam potius inſpiratione, quam humanam prudenciam inſtitutam fuiſſe Regulae, qua vir ille ad tantam peruenit ſanctitatem; & in vita, & in morte tantam obtinuit gloriam. Idem autem dicere licet de quacunq; alia Regula ab Eccleſia ſancta approbata, quae via eſt plana, recta, & praeclararum virtutum, & conſiliorum tapetibus exornata: & qui ambulauerit per eam, perueniet ad glorioſum finem, quem intendit.

Haec Excellentia fit excelsior ex adiuncta altera valde praeclara: in ipſis enim Regulis innotet ſcitur Religioſis ſanctiſſima Dei *g voluntas in qua*, vt ait David, *una noſtra conſiſtit, & cuius exequutio eſt ſanctitas noſtra; & requies temporalis & aeterna.* Quod ſentiebat ille Propheta, qui dixit: *h Beatiſſimus Iſrael, quia quae Deo placent, manifeſta ſunt nobis.* Hoc enim dicere voluit: non ſumus beati ob nobilitatem maiorum noſtrorum Patriarcharum, & Prophetarum, non ob illa prodigia quae fecit, vt nos ex Aegypto educeret; & in hanc promiſſionis terram induceret; non ob diuitias & proſperitates hic nobis oblatas: ſed quod ea nouerimus, quae ſuperiori noſtro placent, vt ea expleamus: ex hoc enim omnis noſtra felicitas pender, beneficiu hoc tale eſt: ait David, *vt i non fecerit ſaliter omni nationi: & iudicia ſua non manifeſta*

3.
Religio perfecta eſt ad caelum via,
ſpſa 30 20

Ibidem.
Panis arctus quid.

Secundo Dialog. cap. 37.

Homilia in I. d. Ecce nos reliquimus omnia.

4.
ſpſa 29. 6.

h Barn. 4. 4

ſpſa 147. 20.

k Psal. 102. 7.

uerit eis, erga solum Israël hac misericordia est usus, qui est summæ misericors, & notas faciens vias suas Moysi filius Israel voluntates suas, & quid ab eis quireret. Potiori autē iure id licet dicere de Christianis, & adhuc amplius Religiosis: quod simus beati nō ob nobilitatē, aut scientiam; nō ob alias humanas amplitudines, & ornamenta; sed quōd sacrum Euangelium Regulas nostras clarē ac distinctē nouerimus, quæ Deo sunt placita, & præstantes, illi placeamus. Hic nostræ felicitatis fons est, & in quo ipsa Religio est beatitudinis quædam imago; finis quæ præcipuus, propter quem illam venimus, iuxta illud Dauidis: *inam petii a Domino, hanc requiram, & inhabitarem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ, & permaneam in domo ecclesiæ militantis, & intra eam in domo sacræ Religionis; ac denique in domo Ecclesiæ triumphantis, à qua nunquam excidam: & omnem meam attentionem, & vota mea in hanc rem solam dirigam. Sed hoc; ô Rex Sæcæ, cur tantopere desideras? ut videam Voluptatem seu Voluntatem Domini. Quamuis enim duo hæc verba diuersa sint: eorum tamen sententia idem: iustis enim idem est Dei voluntas, & eius voluptas. Nam expletæ Dei voluntatem, eius quoque voluptatem assequuntur. Nam in ea exequenda est vera solidaq; voluptas, iuxta illud Ecclesiasticum: *nihil dulcius quam beneuolis oculis respicere in mandatis Domini.**

m Ecc. 23. 17

n Psal. 147. 1.

Hæc Excellentias, & alias non inferiores, vitæ Religiosæ, tanquam præfentes respiciebat in spiritu idem Propheta Regius, cum diceret: *n. Laudate Ierusalem Dominum: lauda Deum tuum Sion, quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filiis tuis in te, qui posuit fines tuos pacem, & adipe frumenti saturauit: quoniam ista est Ierusalē, nisi Ecclesia sancta? & quis mons, siue arx Sion, cuius solidissimis clauis affixas? Portæ sunt Euangelica Paupertatis, & Castitatis, & Obedientiæ consilia, per quæ patet aditus, & ascenditur ad perfectionem: seræ sunt ipsa vota, quibus illa confirmantur: ita ut non liceat exire ex domo illa Religionis, in quam nos induxerunt. Clauis sunt ipsæ Regulæ, quæ constituantur & adhibentur ad maiorem votorum soliditatem. Et hæc est insignis eius excellentia, quod confirmet & corroborent Religiosos ad obseruationem eius, quod promiserunt, ut suæ promissionis fructum consequantur. Ad quod certius obtinendum, Supremus o Legislatores suam imperpetuum benedictionem, adiuuans eos speciali gratia, ut eam de virtute in virtutem donec ad supremum omnium culmen perueniant. Ex quo procedit, ut concordia & amoris vinculo: ac proinde victoriam eis det de omnibus suis hostibus: donec eos pedibus eorum calcandos subijciat. Ne autē ipsi deficiant, eos ad selecto doctrinæ pane, & frequentia Sacramentorum, quibus eius abundantia*

o Psal. 83. 8

mensa. Et quamuis non desit illis p nix & glacies, nebula & pruina afflictionū ac tentationum, quibus illi exercentur: ipse tamen Dominus ita eorum curam gerit, vt tēpestiue emittat verbum suum internæ illustrationis, & faciat, spiritum suum feruentis inspirationis flare vt omnia illa dissoluat, & fluant aque dans eis ampliorem noticiam viarum sanctitatis & perfectionis, ita vt vere dici possit: *Non fecit taliter omni nationi*, atque fecit ipsis Religiosis, quorum natio est pura *Obedientia & dilectio*, ac propterea ei tantopere fauit, indulsit, & præ alijs omnibus eam protexit. *Lauda itaq; Ierusalem Dominum*, qui te fecit, *lauda Deum tuum Sion*, qui te fundauit, & singulari amore cupit esse tuus, vt & tu sis ipse. Felices qui per tuas ingrediuntur portas, tua amplectentes consilia, tuisque votis sese claudentes, & regulis corroborantes; liquidem in te benedictionem inuenerunt, pacem, saturitatem, de hostibus victoriam, & coronam gloriæ propter obtentas victorias.

CAPVT VIII.

PROPRIETATES CONSTITVTIONVM AC REGVLARVM

Religiosarum, in quibus suam ostendunt præstantiam & perfectionem.

VENIAMVS nunc vltimam Excellentiam, quam habere solet Regula Religionis approbata: in qua ordinariè inueniuntur conditiones & proprietates perfectæ legis humanæ, ciuillis, aut Ecclesiasticæ: de qua dicit S. Isidorus. quod debeat esse *honestæ, iusta, possibilis secundum naturam, loco temporiq; conueniens, necessaria, utilis, & manifesta.*

p Ps. 142. 16.

q Eccl. 3. 1. & Ps. 47. 2.

Beati qui Deum sequuntur.

Lib. 5. Ethy. c. 5. § 21. S. Tho. 1. 2. q. 5. a. 3.

PRIVM ita que Regulæ & Constitutiones **HONESTÆ** sunt & sanctæ: quia fluunt ex fonte sanctitatis, hoc est, ex Euangelio sancto; & inspirantur à Sancto Sanctorum, ad communicandam suis electis sanctitatem. Eò autem sunt præstantiores, quò ordinant ac dirigunt res sanctiores, commendantes actus virtutum in gradibus excelsioribus, quales sunt purior intentio gloriæ Dei humilitas profundior in cõtemptibus, paupertas strictior, obediētia erga Superiores promptior, & maior inter æquales cõiunctio, euellendo radicatus oēs scopulos, & impedimēta ad has virtutes perfectiùs exercēdas.

1.

SECVNDO. Leges sunt **IUSTÆ**, hoc est, naturali rationi, quoad fieri potest, conformes: ita vt constet de earum Iustitia, & æquitate, absque iniuria tertij; cum enim gratia fundetur in natura; & homo ratione gubernetur: grauius fert id, quod ab ea degenerat, nisi fides dicta suppleat, quæ est super ipsã rationē humanã. Quamobrè dixit Dauid: *iudicia Domini vera, iustificata in semetipsa desiderabilia super aurũ & lapidẽ preciosũ multũ, & hominib. dulciora super mel & fauũ.* Tales igitur esse debēt humanæ leges, vt sint cõformes diuinis: ita vt nõ fundētur in rationib. tm̃ probabilibus, sed certis. Ratio eni:

2.

a Psal. 118. 10 & Ps. 92. 5.